

Loden Soldaatjes

Het wemelde vandaag in de stad van uniformen. Nee, het waren geen Canadese en natuurlijk ook geen Duitse. De oorlog is toch immers voorbij? Of dacht U soms van niet? Het waren padvindersoniformen. Tussen kraag en hoed waren gezichten. En onder de broekspijpen staken benen. Bewegende benen. Keurig op de maat marcherende benen. Een, twee, allemaal gelijk. Als soldaten. Netjes marcheren. Makkelijk, hoef je niet bij te denken, alleen maar commando's opvolgen. De oorlog is voor bij, zei U toch?

Het wemelde vandaag in de stad van uniformen. Nee, ook geen padvindersoniformen. Ze bewogen zelfs niet. Ze kwamen niet van hun plaats. Tussen hoed en kraag onbewegelijke gezichten. Onder de broekspijpen onbewegelijke benen. Het waren maar loden soldaatjes in de etalages van de speelgoedwinkels.

Of we grapjes maken? Jullie een beetje op stang willen jagen? Om de dooie dood niet. Het is ernst, bittere ernst. De levende padvindersonen en de stijve, onbewegelijke speelgoedsoldaatjes zijn ernst, bittere ernst. Ze behoren allen tot de oorlogsvoorbereiding, ze behoren tot het wapenarsenaal van de bezittende klasse. Het zijn de middelen, die de bourgeoisie gebruikt om onze jongsten gevechtssklaar te maken.

Voor onze oudste jongens heeft ze nog andere ijzers in het vuur.

Die krijgen geen speelgoed geweerjes meer in hun handen, maar echte. Die spelen geen soldaatje, maar zijn het. De oorlog is toch voorbij? NEEN, LEZER DE OORLOG IS NIET VOORBIJ. En zij is niet voorbij zolang er een uitbuitende klasse bestaat!

De oorlog is niet voorbij, zolang wij goedvinden, dat onze kinderen opgeroepen worden voor de dienstplicht. Een deel van hen gaat al zeer binnenkort de oorlogshel in. Zij gaan naar Indië. De jongens zelf willen soms wel graag. Ze denken aan een avontuur. In het A.N.J.V.-blad „Eén“ d.d. 25 Mei staat ter waarschuwing een brief afgedrukt van zo'n „avonturier“. Wij citeren: „We rolden af en toe over de lijken. Het stikte van de snipers in de bossen. Iedere boom moest nagekeken worden. Een sniper, die naderhand een Jap bleek te zijn, schoot twee jongens neer. Ze zijn gisteren nog begraven op de Europese begraafplaats. We werden toen zo vuil, dat we alle extremisten die we tegenkwamen in de pan hakten. Eerst schoten ze op je en als ze dan zagen, dat ze het niet meer konden houden, stonden ze te flemen: toean, toean, tida passang“ (mijnheer, niet schieten). Nou, de bajonet was ook goed genoeg voor ze. Dat spaart patronen...

Geestelijk en lichamelijk verminkt worden onze jongens, niet alleen in deze oorlog. En de geestelijke vermindering begint al

heel jong. Die begint bij de loden soldaatjes en de uniformen. Het leven van den proletariër in de kapitalistische wereld is zwaar en moeilijk. In alle opzichten tracht de bezittende klasse ons te beheersen, materieel en geestelijk.

Tussen Regge en Dinkel

In het vorige nummer schreven we over het dreigende arbeidsconflict bij de firma Gelderman te Oldenzaal en troffen we naar aanleiding daarvan in het Twentse Vrije Volk van 19 Juni een ingezonden schrijven aan van een ouden arbeider uit Winterswijk, die al enkele jaartjes mede loopt in de strijd.

Deze schrijft:

„Met bitterheid en wrevel denken wij terug aan de tijd, toen deze wijze van werken algemeen was. Men wil nu een proef nemen met het 12-getouwenstelsel, maar wij weten beter. Binnenkort zijn het er weer 16 of 20 en kan de wever de gehele dag van het ene touw naar het andere rennen, opgevreten door de zenuwen. Want ook bij 20 getouwen zal het horloge uitwijzen, dat de arbeider zoveel maal per dag 2 of 3 seconden „rust“ heeft genoten. Met vreugde heb ik dan ook gelezen, dat de arbeiders vierkant afwijzend staan tegen een proefneming met het 12-getouwenstelsel“.

Tot de besturen der organisaties zegt de briefschrijver:

„Pas op, dat ge Uw invloed niet verliest. Praat niet teveel met als resultaat, dat ge de arbeiders wegjaagt. En tot de arbeiders zeg ik, houdt stand. Laat je niet verleiden door zoet gefluit van welke kant dit ook komt. Strijd voor menselijke arbeidsvoorwaarden. Alle textielarbeiders zullen U dankbaar zijn“.

Met voorbij gaan van het foutieve denken waarvan ook deze arbeider blijkt geeft n.l. zijn beroep op de besturen, is de inhoud van dit schrijven een bevestiging van het door ons ingenomen standpunt en tegelijkertijd weer een bewijs, dat de textielarbeiders anders zijn gaan denken en er niet aan denken zich weer terug te laten dringen in het oude hoekje, waarin zij vroeger zaten. De textielarbeiders zullen echter terdege op moeten passen en door daadwerkelijk verzet ook moeten tonen, dat zij daartoe niet bereid zijn, anders zou het kunnen gebeuren dat zij desondanks toch weer in dat zelfde hoekje terecht komen.

Dit blijkt o.i. ook duidelijk uit het standpunt kenbaar gemaakt door het College van Rijksbemiddelaars met betrekking tot het ploegenstelsel. We schreven reeds, dat bij het C.A.O. was bepaald, dat de vergunning tot ploegenwerk reeds per 31 Mei was afgelopen, dat de heren fabrikanten echter nog steeds rustig doorgingen met hun arbeiders in ploegen te laten werken en dat ook hier tegen de arbeiders in vezet kwamen. Het College van Rijksbemiddelaars schrijft nu te erkennen, dat het ploegenwerk aanzienlijk ingrijpt in het privéleven en de huiselijke omstandigheden van den arbeider. Dat echter de nijpende schaarste aan textielgoederen en de veel voorkomende onevenwichtigheid van het productieapparaat ploegenwerk noodzakelijk maakt en dat het dus een nationale plicht is zich het ongerief van het ploegenwerk te getroosten. Men doet daarom een dringend beroep op de Twentse bevolking geen kostbare productietijd verloren te laten gaan in onvruchtbaar getwist over deze van hoger hand goedgekeurde regeling.

M.a.w. we moeten weer op gaan Louwen. Er moet textiel worden uitgevoerd om deviezen te verkrijgen. (Dit wordt wel niet gezegd, doch dat is zo) We

Daarom moeten we voortdurend waakzaam en strijdbaar zijn. We moeten strijden tegen de gevaarlijke, vergiftige opvoeding, die zij onze kinderen geven, maar nog groter en moeilijker is onze strijd, als zij het beschikkingsrecht over hun jonge levens opeisen. Daar is maar één wapen tegen. Het machtigste wapen. De gezamenlijke strijd.

hebben een regeling getroffen van hogerhand, zonder er jullie in te kennen, en daarmee basta. Alle gepraat er over is vruchteloos, de wederopbouw is nummer één, jullie zult daarvoor moeten opbrengen. Duidelijker had het o.i. niet gezegd kunnen worden. De arbeiders hebben hun bereidwilligheid getoond mede te willen werken aan de z.g. wederopbouw. Tot en met 31 Mei wilde men daartoe in ploegen werken. Dit was de vinger, die men ter tegemoetkoming had toegestoken. De arbeiders zullen echter moeten leren, dat tegenover het kapitalisme geen tegemoetkoming mogelijk is anders dan op straffe van eigen ondergang. Geef men de vinger, dan neemt de bezittende klasse de gehele hand. Dat is ook hier weer het geval en de textielarbeiders zullen werkelijk door strijd moeten overerven al datgene wat men hen op slinkse wijze heeft ontnomen. Een andere weg is er niet.

ZOMERKAMP SPARTACUS

Op de laatste Zondag van Juni ga ik van een paar kamers naar huis. Het is een mooie zomerdag en ik loop in het lekkere zonnetje te peuzelen over onze kampwek. Vanzelfsprekend, want ik heb op mij genomen voor de volgende krant weer een bericht klaar te maken.

Het behoeft niet zo lang te zijn en bijzondere mededelingen zijn er niet te doen. De deelnemenden krijgen immers op tijd een circulaire thuis, waarin alle staat wat voor hen van belang kan zijn.

Kon ik daar maar in schrijven, dat we gegarandeerd net zulk mool weer zullen hebben als het deze Zondag is..... Maar ja, er zijn meer van die belangrijke dingen, waar ik nog niet zeker van ben.

Bijvoorbeeld: de bonte programma's van muziek en zang, van ernstige en luimige voordrachten, leke spel en wat dies meer zij. De kamers zeggen o denken: die dingen komen best in orde. Vrijwillige spontane medewerking, particulier initiatief... Jawe zeker, maar als je met de organisatie belast bent heb je graag zekerheid omtrent het een en het ander. Wij zijn aangewezen op de beschiedden krachten in onze eigen geleiden, maar laten zij zich dan ook vrijmoedig melden! Het is nu meer dan tijd dat we kunnen afspreken wat er gebracht zal worden. Zend dus spoedig bericht!

Strikt genomen kunnen reeds nu geen aanmeldingen meer worden aangenomen; de beschikbare plaatsen zijn bezet. Als dit bericht dus in druk verschijnt is de aanmeldingstermijn onherroepelijk gesloten.

We doen bij deze nog een dringend beroep op allen die een tent bezitten en in onze kampwek niet gebruiken, deze aan ons af te staan. Ook de vorm van medewerking zal zeer op prijs worden gesteld!

13 Juli 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 28

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voord. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwstraat 811
Postbus 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ — Amsterdam

Het consumentencrediet

Crediet betekent vertrouwen. Maar de kapitalistische samenleving kent geen crediet in de normale zin van het woord, zonder dat dat vertrouwen door waarborgen verzekerd is. Schrik niet lezer. Het onderwerp dat wij nu gaan behandelen hoort niet thuis in de financieel-economische rubriek van de grote pers en is ook niet overgenomen uit een beurscourant.

We behoeven niet te spreken over theorieën van economen van naam, zoals Böhm-Bawerk, Schumpeter, Macleod, of hoe ze ook anders mogen heten, die allen op hun beurt de grote waarde van het crediet hebben bezongen.

Ook zullen we niet veel zeggen over goudclausules bij geldleningen en evenmin theorieën ophangen over overheids- en particulier-crediet.

Niet dat het consumentencrediet met dat alles geen verband houdt. Ongetwijfeld zijn er heel geleerde betogen over het consumentencrediet op te zetten en dat heeft in de nieuwe Tweede Kamer die als eerste onderwerp het „Ontwerp Consumentencrediet“ de vorige week te behandelen kreeg, dan ook ongetwijfeld plaats gehad. Maar voor ons is dat in dit geval niet nodig.

Het crediet waarover wij dus nu gaan spreken, moet zijn grote waarde bewijzen aan ons, de consument met een inkomen van minder dan f 3.000 per jaar, de arbeiders.

De waarde van dit crediet moet dan eigenlijk daarin worden gezocht, dat alleen door zijn verlening door de staat aan de consumenten (dat zijn wij), deze enigermate staat worden gesteld om een klein deel van de voortbrengselen van de arbeiders dat zijn wij ook) te kunnen kopen.

Wat ziet hoe moeilijk het onderwerp wordt gemaakt. In het geheel niet voor arbeidershoofden. Wij zouden immers veel te nauw geneigd zijn, om het probleem, van de consumenten van het product door de overheid te laten voortbrengen, tot de vereenvoudigste proporties terug te brengen.

De goudclausule, bij de credieten in het grote internationale economische leven bedoeld als een waarborg, dat de credietnemer ten volle aan zijn verplichtingen tot terugbetaling van het geleende zal voldoen, vindt in het consumentencrediet een waardige tegenhanger in het begrip: Inhouding bij de loonbelasting. Had niet reeds Nazi-Duitsland vastgesteld, dat in kapitalistisch verarmde landen arbeid goud verving? En is er dus bij het consumentencrediet een betere „goud clausule“ te bedenken dan inhouding op het arbeidsloon?

Geleerde vertogen over het onderscheid tussen overheidscrediet en particulier-crediet zijn hier overbodig, want het consumentencrediet handelt over het crediet van de overheid aan den particulier. Beiden zijn er bij betrokken, want wat de overheid uitleent, moet zij op haar beurt ook weer lenen.

Maar, nu alle gekheid op een stokje. Laten we ons tot de feiten bepalen.

Het ontwerp consumentencrediet, dat thans door de Tweede Kamer is aanvaard en aan de overzijde van het Binnenhof door de Eerste Kamer dus binnenkort zal worden herbehandeld, houdt de algemene regelen in waaronder de regering in het najaar van dit jaar bereid zal zijn aan de nu reeds zes jaar uitgekleden arbeidersgezinnen crediet te verschaffen, ter aankoop van wat nieuw lijfgoed.

„Nooit weer terug naar vóór 1940“ werd in de bezettingstijd gehoord en dat was ook de wens van alle arbeiders. We staan er nu erger voor dan ooit tevoren. Het ontwerp is de openlijke erkenning van het feit, dat het arbeidersloon onder controle van de staat vastgesteld, te laag is

om op normale wijze in de huisgezinnen straks datgene aan te schaffen, wat daar schreeuwend hard nodig is.

Straks; want nu is er zo goed als niets te koop.

Straks; maar, zegt de Minister van Financiën, we behoeven ons niet voor te stellen, dat spoedig een grotere hoeveelheid goederen aan de markt zal komen. En hij is daarom van mening, dat het bedoelde crediet ook niet een zo grote omvang zal aannemen. Minister Drees van Sociale Zaken, die zich bij dit onderwerp nu eens van de beste kant had kunnen laten zien, voegde daaraan toe, dat „vooralsnog“ een algemene loonsverhoging niet mogelijk is. Het is een fraaie vertoning.

Het komt er dus op neer, dat van de huidige lonen gepoogd zal moeten worden ook nog kleding, schoeisel, dekens, meubels, serviesgoed en keukengerei te vernieuwen.

Nu is dus de bedoeling, dat het benodigde door middel van het opnemen van crediet bij de staat in de vorm van waardebons, zal kunnen worden gekocht. Maar de terugbetaling, wij duiden daar reeds op, wordt verzekerd door inhouding op het loon, gelijktijdig met de loonbelasting. Het opgenomen crediet moet in twee jaren op deze wijze zijn terugbetaald.

Verder is van de voorwaarden waaronder dit consumentencrediet zal worden verstrekt, nog niet veel bekend. Het wetsontwerp is n.l. slechts het raam van het gehele plan, waarvan de uitvoeringsbepalingen voorlopig geheim blijven. Zo is de moderne democratie. De vereerders van dit stelsel mogen zich dit wel eens goed in het hoofd prenten. Evenals onder het fascisme wordt regeren steeds meer gericht op het overvallen van de mensen met verrassingen. De „gemeenschap“ voor voldongen feiten plaatsen en voor snelle niet te overziene beslissingen stellen. Dat werkt door in alle onderdelen van de regeringspolitiek en dat noemt men dan „democratie“.

Dat algemene raam van dit ontwerp, houdt dan in, dat het crediet in het algemeen niet meer dan gemiddeld f 100.— per gezinslid mag bedragen. Voor man en vrouw samen f 300.— Een aangenomen amendement van een katholiek kameralid, voegde daar aan toe, dat voor grote gezinnen, van het vijfde gezinslid

UIT DE INHOUD:

Het Russische intellectuelenparadijs.
Spanje 10 jaar geleden.
Luchtkastelen.
Indonesië.
Kruispunt van belangen.

af; dit maximum wordt verhoogd tot f 125.—

Bijna de helft van de arbeidersgezinnen verdient minder dan f 1400.— per jaar, nog geen f 28.— per week. Stel U voor, een arbeidersgezin van zes personen met een inkomen van f 35.— per week, neemt een crediet bij de staat op van f 750.—. Die lening moet in twee jaren, verhoogd met renten en kosten, worden terugbetaald. Dat wordt dus een inhouding op het loon van ongeveer f 7.50 per week. Stel, dat de weekhuur maar f 5.— bedraagt, dan houdt het gezin van 6 personen, al betaalt het dan geen loonbelasting, f 22.50 over voor alle verdere gezinskosten. Ieder voelt, dat dit een onmogelijke toestand wordt. Reeds uit die overwegingen kan er van het gehele zaakje al geen snars terecht komen. Te beklagen zijn de stakers die er in tippele!

Een door een stalinistisch kamerlid geopperd plan om het crediet cadeau te geven, werd zonder meer afgewezen, omdat de staat het verlies niet kan dragen en inflatie naar het oordeel van de regering bij een dusdanige politiek niet zou kunnen uitblijven.

De enige tegemoetkoming op dit punt werd verkregen, door het annemen van een amendement, eveneens van katholieke zijde ingediend, inhoudende dat kwijtschelding moet worden gegeven, indien gezinskosten en vermogenspositie terugbetaling niet mogelijk maken. Daar toe zullen o.a. een centrale raad en district-bedrijfsraden worden ingesteld en zal de draagkracht van de credietnemers halfjaarlijks worden gepeild.

Wanneer we nu verder weten, dat in het algemeen de credietaanvragen vóór 31 December 1946 moeten zijn ingediend, en dat volgens de laatste persberichten nog hoogstens 40 of 45 textiel-punten vóór 1 Mei 1947 zullen worden aangewezen, dan weten we ongeveer waar we aan toe zijn.

En toch, met hoeveel bedenkelijk hoofdschudden van ontwerpers en voorstanders zijn deze „sociale plannen” besproken. Min. Lieftinck wees er op, dat alleen de hooggestegen nood deze averechtse politiek, van versterking van de consumptieve koopkracht, rechtvaardigde. Is het de sociaal-democratische arbeiders wel duidelijk, hoe volslagen tegengesteld deze planprincipes zijn met het vóóroorlogse Plan van de Arbeid, dat uitging van het scheppen van de nodig geachte koopkracht? Wat zeggen zij van een vakverenigingsbestuurder als van Lienden, die in de Tweede Kamer de vrees uitsprak, dat het Consumentencrediet een inflatorische uitwerking zou hebben, ook al „omdat de werkgevers, wellicht een deel van de aflossing voor hun rekening zullen nemen”. Wat hebben we het toch al bliksems ver gebracht, dat vakbondsbestuurders vrezden, dat de werkgevers te humaan zullen worden en die bestuurders daardoor de ineenstorting van het economische leven verwachten.

Conclusies.

Zelfs het C.N.V. (Christelijk Nationaal Vakverbond) heeft gelijk, toen het onlangs in zijn orgaan „de Gids” vaststelde, dat de regering zich te dezer zake uitsluitend stelt op het standpunt van een credietgever.

Wat er van de plannen uitgevoerd zal worden, komt neer op het onder financiële controle brengen van de arbeidersgezinnen. Dat past in de nieuwe wijze van planbegrotingen, die immers, zoals bij de aanbidding in December 1945 van de staatsbegroting werd vastgelegd, ook het opstellen van nationaal-economische huishoudelijke begrotingen zou omvatten. Die controle op de gezinskosten en uitgaven betekent dus een halfjaarlijkse peiling van de draagkracht der onmachtige credietnemers. Dat betekent de meest ergerlijke onderworpenheid van de grote massa, die straks niet meer alleen als producenten, maar ook als consumenten in een toestand van volslagen afhankelijkheid van de staat zouden komen te verkeren. En tenslotte, het geheel tekent de onmachtige positie van z.g. arbeidersvertegenwoordigers in het parlement van de moderne staat, die niet veel anders is, dan een naamloze vennootschap tot exploitatie van bodem, rijkdommen en arbeidskrachten van de lage landen bij de zee. Het maakt eens te meer duidelijk, dat de grondslag van het verzet tegen de alzijdige uitbuiting steeds meer een verzet tegen de heersende orde moet worden. Iedere loonstrijd, iedere politieke strijd moet sterker het karakter krijgen van de wil der arbeiders en arbeidsvrouwen om het gehele economische leven zelf in handen te nemen, waardoor ze gaan beslissen over wat, hoe en waarvoor zal worden geproduceerd.

Wij horen zo vaak, Spartacus becritiseert alles, niets vindt zij goed. Daarvan is veel waar, want welhaast alles wat er is, is doortrokken van kapitalistische strekkingen. Alles wat betreft de grondslagen van het economische leven en ja, bijna alles wat bestaat aan oude arbeidersorganisatie en arbeidersbegrippen.

Maar één ding is goed en Spartacus zal niet aflaten dat inzicht te versterken. Dat is, dat in deze periode, vaak heel langzaam, maar toch, nieuwe inzichten onder de strijdende massa's gaan leven en dat die inzichten zich omzetten in daden. Dat alles ontwaakt, omdat de kapitalistische verhoudingen en de strijd zelf steeds meerdere ervaring aan de strijders opdringen.

Niet omdat „Spartacus” spreekt over de zelfbeweging van de arbeiders, is het goed. Niet omdat wij alleen een „uitvinding” gedaan zouden hebben, is het goed. Goed is het, omdat onze ervaringen niet anders zijn dan ervaringen van de strijdende klasse, al zijn zij het vaak nog maar van een klein deel van haar.

Wij staan in een nieuwe periode van de geschiedenis van onze klasse, van de geschiedenis van de mensheid.

Die nieuwe periode brengt met zich mee, het propageren en het bouwen van het nieuwe. Daarvoor is nodig overtuiging en wilskracht. Daarom kunnen wij met een hoonlachje alles, ook zulke „sociale politiek”, afwijzen, als nu weer spreekt uit het ontwerp „consumentencrediet”, dat op zijn gunstigst herinnert aan de oude instelling van de banken van lening.

Met arbeidersstrijd heeft het niets uitstaande. Voor dat laatste is echter de hulp nodig van alle krachten, die de strijd voor het nieuwe willen voeren. Ongezouten moeten zij alles critiseren, wat schadelijk is voor de machtsontwikkeling van de vrije arbeiderswil. Maar hartstochtelijk moeten zij zich geven aan: het brengen van inzicht over de werkelijke taken van de arbeidersklasse; en omtrent de organisatie van een vrije en krachtige bedrijfs-eenheid. Want het crediet voor en het vertrouwen in een nieuwe samenleving, berust bij de arbeiders zelf.

Vredesoefeningen en 4 pCt.

Het is de gewoonte, dat de kruideniers 10% overwicht krijgen op hun toewijzingen bij artikelen, die te lijden hebben van het z.g. inwegen, door vochtverlies e.d. 10% van de waar mag dus verloren gaan. Deze gewoonte is nu ook bij het Nederlandse leger ingevoerd. Weliswaar 10%, maar 4% van de waar mag verloren gaan. De waar is iets kostbaarder dan kruidenierswaren. Het gaat hier namelijk om mensen!

Bij de oefeningen van het Nederlandse leger wordt tegenwoordig met scherp geschoten en omdat dit enig risico met zich meebrengt, heeft de Minister bepaald, dat men mag rekenen met een verlies van 4% aan manschappen. Men houdt dan nog genoeg over en offers moet men toch eenmaal brengen voor het Vaderland, is het vandaag niet dan is het morgen. Proletariër, knoop het goed in je oren: voor de bourgeoisie ben je een waarbruik kan worden, ingezet kan worden als bij een dobbelspel, en waarvan een deel desnoods opgeofferd mag worden als men maar genoeg overhoudt! De winst kan het lijden.

't Was ook onze mening:

Zolang de stakers gesteund moesten worden, ging de stakerssteun voor. Maar nu komen wij opnieuw met ons verzoek:

Steunt Spartacus

Het russische intellectuelen-paradijs

De Engelse schrijver John B. Priestley geeft in „De Waarheid” van 22 Juni enige indrukken weer van zijn bezoek aan Rusland. Vooraf verklaart hij, dat hij wel socialist maar geen marxist of communist is. We menen, dat we hem het beste kunnen vergelijken met de „socialist” Schermerhorn. En laat ons meteen zeggen, dat hij het prachtig vond in Rusland, en dat hij er „vorstelijk ontvangen werd”.

We geloven graag, dat zulke mensen als Priestley, schrijvers, intellectuelen, kunstenaars, ingenieurs, vakverenigingsleiders en partijfunctionarissen en zo, het daar prachtig vinden. Want het is een feit, dat deze mensen daar een maatschappelijke plaats innemen als nergens ter wereld. Hun inkomens zijn 100 tot 300 maal zo hoog als die van den gewonen man en in hun kringen komen de „sovjet-miljoenaars” voor.

Al deze mensen behoren tot de bevoorrechte klasse in Rusland. En het is grappig, dat nu in „De Waarheid” te lezen. Zo vertelt Priestley, dat „de meeste mensen er nogal armoedig uitzien” en dat „de mensen, die de laagste rantsoenen ontvangen het zeer zeker nog erg moeilijk hebben”. „Maar”, zegt hij, „De burgers van Moskou, die op een hogere rantsoeneringsbasis staan — ambtenaren, geleerden, kunstenaars, leraren en geschoolde arbeiders — hebben het veel beter dan wij in Londen”. „Een professor in Moskou krijgt evenveel beter als een heel gezin, welk dan ook, in Engeland”. En dan zegt hij, dat zulke voorrechten zich niet alleen over het voedsel uitstrekken, maar ook over behuizing, kleding, en het algemene levensspel.

Priestley zwijgt verder over de ontzaglijke verschillen in inkomen, die in geen enkel van de industriële landen der wereld zo groot zijn. Wat het Russische „Rode Leger” op dit gebied presteert, is typerend voor de hele Russische maatschappij. Hier een vergelijking tussen de salarissen in het Amerikaanse en Russische leger (Zie N. Y. Times, 23 Aug. '43)

Rusland: soldaat 10 Roebel, luitenant 1000 R., kolonel 24000 R. per maand.
Amerika: soldaat \$ 50, luitenant \$ 150, kolonel \$ 333 per maand.

Dat betekent, dat een Amerikaanse kolonel 6½ maal zoveel aan inkomen geniet als een soldaat, maar een Russische kolonel 240 maal zoveel.

Reeds meermalen hebben we gewezen op de fabelachtige salarissen, die directeurs en ingenieurs wegslepen, afgezien van de villa's en landhuizen, die ze ter beschikking hebben. Deze enorme inkomens zijn echter meteen prachtige middelen, om een volkomen bedriegelijk beeld van de

levensverhoudingen van de grote massa's voor te toveren. Als men namelijk aan de fabriek het gemiddelde loon van alle arbeiders berekent, worden daarbij ook de grote inkomens van de directeurs en bedrijfsleiders opgeteld. De Franse arbeider Ivon, die zijn Russische ervaringen te boek stelde, geeft daarvan het volgende voorbeeld:

De Donetz-mijn had in 1935 alles met alles 1535 man personeel. Hun gemiddelde loon bedroeg 363 Roebel per maand. Maar hoe was dat loon verdeeld?

60 man verdienden van 1000 tot 2500 R.
75 man verdienden van 800 tot 1000 R.
400 man verdienden van 500 tot 800 R.
995 man verdienden gemiddeld 125 R. per maand.

Dat wil dus zeggen, dat het gemiddelde loon van 363 Roebel een wassen neus is. In werkelijkheid hadden bijna 1000 man uit het bedrijf gemiddeld slechts 125 R. Het betekent een ontzaglijke misleiding door middel van de statistiek.

Zoals bekend vormen de salarissen echter niet de enige bron van inkomsten voor het hogere personeel. De directeurs zien hun salaris met 100% stijgen, wanneer ze de productie 5% boven het plan weten op te voeren en het verdrievoudigen, als de productie 10% tot 15% boven het plan uitkomt. Daarnaast zijn echter ook nog andere liefhebbers, die van een verhoogde productie willen genieten. Zodoende werd bij decreet van 19 April 1936 overgegaan tot het inrichten van directeursfondsen aan de bedrijven. In dat fonds komt ten eerste 4% van de winst, die volgens het plan gemaakt moet worden. Verder komt daarin 50% van de winst, die boven het plan uitgaat. Het Russische blad „Za Industrializatsiu” van 29 April 1937 geeft de volgende verdeling van het directeursfonds voor een bedrijf te Charkow. Er viel te verdelen 60.000 Roebel. Daarvan kregen.

22.000 Roebel voor den directeur.
10.000 Roebel voor den partijsecretaris.
8.000 R. v. het hoofd v. d. afd. productie.
4.000 R. v. den voorz. v. d. vakvereniging.
6.000 R. v. het hoofd v. d. administratie.
5.000 Roebel voor den bedrijfsleider.
5.000 Roebel te verdelen over verschillende chefs.

Hieruit blijkt, dat de partij- en vakverenigingsbeambten direct bij het opvoeren van de winst geïnteresseerd zijn. Met de eigenlijke productie hebben ze natuurlijk niets te maken. Het partij- en vakverenigingsleven heeft zich hier tot directe parasiet op het lichaam van de arbeidende bevolking ontwikkeld.

Van de week stond er een bericht in „De Waarheid”, dat de Moskouse kranten van een „zuivering in de sovjet-unie” spreken. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken voert een zuivering uit bij directies, ingenieurs en accountants van fabrieken in het hele land. Ze zouden te hoge productiecijfers hebben opgegeven en daardoor te hoge premie's hebben ontvangen. Verder hebben ze op onwettige wijze over fabrieksgelden beschikt en zich voor persoonlijk gebruik aan staats eigendommen vergrepen.

We verbazen ons daar niet over. Dat de Russische maatschappij van corruptie doortrokken moet zijn, is vanzelfsprekend. In geen land ter wereld worden de mensen zo tegen elkaar opgezet en tegen elkaar uitgespeeld als in Rusland. Daarom moet het karakterbederf hier ongekende afmetingen aannemen. Daarbij steunt de hele Russische maatschappij op het leidersbeginsel, dat hierop berust, dat de leiders aan iedere publieke controle onttrokken zijn. Hoogstens kan de ene knoer de andere aanbrengen, wat ze echter wel achterwege laten, omdat ze allemaal boter op hun hoofd hebben. Persoonlijke verrijking is voor de leidende personen bij de productie, het partij- en het vakverenigingswezen de drijvende kracht. En hoewel de hele wetgeving op een mateloze uitbuiting van de volksmassa's gericht is, is dat voor de aagieren van het maatschappelijk leven nog altijd niet genoeg. De wetgeving moet door directe diefstal worden aangevuld.

Rusland heeft aan de ontwikkeling van de mensheid naar het communisme de zwaarste slag toegebracht, zwaarder dan ooit enige andere staat van het private kapitalisme zou kunnen doen. Onder het masker van „socialistische staat” voltrekt zich de grofste uitbuiting der massa's, de diepste verslaving van heel een volk van arbeiders en boeren. Onder het mom van het werken voor „de gemeenschap” voltrekt zich het systeem van verdeel en heers ten bate van een nieuwe klasse van beheerders. En daarbij doet zich dan het walgelijke schouwspel voor, dat vele intellectuelen van Amerika en van de West-Europese landen Rusland als voorbeeld nemen, omdat ze zien hoe daar hun klasse, in Europa en Amerika politiek en economisch nog vrijwel machteloos, tot heersende klasse geworden is. In deze intellectuelen leeft een krachtige drang naar een staatskapitalistische ontwikkeling. Een walgelijk schouwspel leveren de stalinistische partijen in alle landen, die de nieuwe heersende klasse van uitbuiters bewierroken en het met geen enkel woord, laat staan met een daad, voor de onderdrukte volksmassa's opnemen. Het is wel duidelijk, dat de leiders van die partijen graag in de positie zouden verkeren van hun „partijgenoten” in Rusland. Ze willen de uitbuiters van morgen zijn.

Zit niet bij de pakken neer, werft lezers voor Spartacus.

Spanje, 10 jaar geleden

Vrijdag, 17 Juli 1936. Precies tien jaar geleden. Het is een dag, die onuitwisbaar is gegrift in het geheugen van miljoenen. Want dit is de dag, waarop in enkele garnizoensplaatsen van Marokko officieren uit het Spaanse leger naar de macht grijpen. Het is de dag van het begin van de burgeroorlog, de eerste dag van een geweldige strijd, die jaren zou duren en die zou eindigen met de nederwerping van de Spaanse revolutionairen.

Wanneer we thans deze dag in ons geheugen terugroepen, dan is dat niet in de eerste plaats, omdat toen de „eerste strijd tegen het fascisme“ werd gevoerd. Franco, die op deze dag naar de macht greep, zit thans steviger in het zadel dan ooit te voren, hoewel de fascistische machten die hem aan het bewind hebben geholpen, verslagen en vernietigd zijn en de democratie over de gehele wereld heet te hebben gezegevierd. De strijd die de Spaanse arbeiders in de jaren 1936-1939, bijna drie jaar lang hebben gevoerd, was dan ook niet in de eerste plaats een strijd tegen het fascisme en nog minder een strijd voor wat tegenwoordig democratie genoemd wordt. Hij was dat zeker niet, maar hij zijn hoogste ontwikkeling bereikte en de nederlaag van deze strijd hangt ook ten nauwste samen met het terugdringen van zijn doelstelling tot een zuiver anti-fascistische in de laatste jaren van de burgeroorlog.

De grote betekenis van de Spaanse strijd ligt juist hierin, dat voor hem de grenzen van een zuiver anti-fascistische strijd werden doorbroken en de strijd tegen het kapitalistisch stelsel in zijn geheel in het middelpunt kwam te staan.

De staatsgreep van Franco vond plaats in een Spanje, waar het burgerlijk bestuur, op dat moment in handen van een Volksfrontregering, naar alle kanten zijn onmacht had gedemonstreerd. De scherpe klassetegenstellingen binnen dit land hadden hun toppunt van ontwikkeling bereikt. De Volksfrontregering was een armzalige poging om de tegen elkaar strijdende klassen in evenwicht te houden. Angstig balancerend op de rand van de bijna tot uitbarsting komende krater, trachtte deze regering haar positie te bewaren door nu eens naar de ene, dan weer naar de andere kant wat toe te geven, om dan weer, wanneer het wankelbaar evenwicht toch weer dreigde te worden verstoord op de meest grillige wijze klappen uit te delen. Toen dan ook op 17 Juli de fascistische opstand uitbrak, moest één ding van te voren zeker zijn, n.l. dat hier slechts óf het volledige fascisme, óf de volstrekte arbeidersmacht zou kunnen zegevieren. Van het eerste moment van de opstand af was de Volksfrontregering ten dode opgeschreven.

De Volksfrontregering heeft dan ook geen enkele andere politiek weten te voeren, dan het — hopeloze — nastreven van

een nieuw compromis. In het aanbinden van de strijd tegen Franco had zij geen enkel aandeel. Deze actie werd geheel en al gedragen door de arbeiders zelf, die op eigen initiatief in beweging kwamen, in verscheidene steden de opstandige officieren onschadelijk maakten en hun eigen strijdformaties organiseerden.

Maar al heel spoedig bleek een grote zwakte der arbeiders. Terwijl zij, aan de ene kant met bewonderenswaardige heldenmoed de strijd aanbonden en met grote daadkracht het militaire en economische leven organiseerden, schoten zij aan de andere kant te kort waar het ging om het volledig vestigen van de eigen macht. De anarchistische denkwijze van de Spaanse arbeiders is hieraan voor een groot deel schuld. De arbeiders meenden te kunnen volstaan met het grondvesten van hun macht in de bedrijven en in de milities, zij zagen niet in voldoende mate de belangrijkheid in van een centrale, samenvattende organisatie. Zij meenden tot een voldoende organisatie te komen, wanneer men de verschillende afdelingen zuiver federatief samenvatte. De Economische Raad en het Militiecomité, die op deze wijze gevormd werden door afgevaardigden van de verschillende vakverenigingen en partijorganisaties, konden echter onmogelijk voldoende eenheid scheppen, daar zij niet waren samengesteld als een directe en algemene vertegenwoordiging der arbeiders, maar de gehele politieke verdeeldheid van de arbeidersklasse en zelfs van andere anti-fascistische groepen weerspiegelden. In deze comité's bleken de verschillende richtingen al spoedig elkaar tegen te werken, waardoor de gehele organisatie werd ontworteld.

Geen wonder, dat op deze wijze de Volksfrontregering, die in de eerste weken van de burgeroorlog nog slechts in naam bestond, nieuwe heerschappij kon verwerven. Een algemene organisatie van de strijd en van de productie was dringend nodig, maar deze werd niet te voorschijn geroepen door de in de revolutie gevormde organisaties, die slechts verdeeldheid en wanorde brachten. Op de basis van dit falen van de revolutionaire beweging kwam de Volksfrontregering opnieuw tot macht en vernietigde tenslotte alle revolutionaire organisaties.

Deze nederlaag van de arbeiders tegen de Volksfrontregering, was de nederlaag van de enige macht, die het werkelijk tegen Franco kon opnemen. Het was de nederlaag van de gehele burgeroorlog. Niet alleen Franco, en zelfs niet alleen Hitler of Mussolini hebben de overwinning van het fascisme in Spanje bevochten. Dit is mede gebeurd door de Volksfrontregering en alle haar steunende organisaties: sociaaldemocraten, Stalinisten, en de rechter (regeringsgetrouwe) vleugel van de anarchististen en syndicalisten.

We kunnen thans niet lang bij deze ont-

wikkeling blijven stilstaan. Maar één ding is zeker, namelijk, dat de Spaanse burgeroorlog pas zijn betekenis krijgt, wanneer hij wordt gezien in het raam van de internationale klassenstrijd. De Spaanse strijd heeft duidelijk bewezen, dat anti-fascistische strijd op zich zelf geen zin heeft en dat slechts anti-kapitalistische strijd uitzicht biedt. Het feit, dat dit in Spanje in onvoldoende mate en buiten Spanje in het geheel niet werd begrepen, is de hoofdoorzaak van de nederlaag van de Spaanse burgeroorlog. De arbeiders buiten Spanje begrepen niet, dat de strijd tegen het fascisme slechts kon worden gewonnen langs de weg van de strijd tegen de „democratie“, d.w.z. tegen de eigen burgerlijke regeringen. Alleen door een uitbreiding van de Spaanse revolutie over de grenzen der overige Europese landen, was een overwinning mogelijk geweest.

En ook nu nog is de zege over het internationale fascisme slechts mogelijk, wanneer de arbeidersklasse de strijd aanbindt tegen alle politieke vormen van het kapitalisme. Het is het Amerikaanse „democratische“ kapitaal, dat thans Franco aan de macht houdt en dat, tezamen met zijn Engelse, Franse, Nederlandse en andere collega's verantwoordelijk is voor de regeermethoden in allerlei landen, die als twee druppels water op de fascistische lijken. De arbeiders zullen internationaal tot het bewustzijn moeten komen, dat de strijd moet worden gevoerd tegen het kapitaal in zijn geheel, onverschillig, of dit zich in de vorm van fascisme, democratie of zelfs van bolsjewisme aankondigt.

Wie heeft de suiker.....

Neen, waarde lezer of lezeres, het ligt niet in onze bedoeling om hier een lofzang te zingen op het beroemde Nederlandse volkslied „Wie heeft de suiker in de erwtensop gedaan?“ We zijn daar waarschijnlijk niet voldoende muzikaal voor. Toch wilden we wel iets over die suiker schrijven. We hebben nu weliswaar weer suiker, doch we hebben het toch weer een hele tijd zonder moeten stellen. Weet u wiens schuld het was, dat we al die tijd zonder hebben gezeten? Ja, ja, we horen het al. Die bootwerkers, die zo onverantwoordelijk waren om in staking te gaan en toen nog, als klap op de vuurpijl, weigerden ook de arbeiders van de suikerraffinaderij „besmet“ werk te verrichten en kwamen „we“ natuurlijk helemaal zonder te zitten.

Tenminste..... zo luidden inderdaad de mededelingen van de R.V.D.

Nu lezen we echter in „Het Parool“ van Vrijdag 28 Juni j.l. dat

„de Rotterdamse grossiers in kruidenwaren dezer dagen aan den Minister van Handel en Nijverh. een telegram hebben gezonden, alsmede aan

INDONESIA KRUISPUNT VAN BELANGEN

Een dezer dagen verscheen in de pers het bericht, dat meer dan honderd Amerikaanse Consuls in Indonesia waren aangekomen. Er was verder niets bijzonders vermeld omtrent de bedoelingen van deze delegatie, maar het mag als bekend worden aangenomen, hoe het „zakenleven“ zijn belangen weet te behartigen.

De aankomst van deze Amerikanen werpt nog eens een scherp licht op de achtergrond van de strijd, die in en om Indonesia wordt gevoerd. De Nederlandse pers wijdt aan dit onderwerp geen uitvoerige beschouwingen, want een machtigen bondgenoot, die als hij wil de gehele „opbouw“ kan maken en breken, valt men niet openlijk, maar meer bedekt aan. Men beperkt er zich in dergelijke gevallen toe, bepaalde politieke handelingen van den bondgenoot in een twijfelachtig daglicht te stellen. Zo is dit enige weken geleden nog gebeurd in een deel van de pers.

Zoals bekend bestond in Amerika een sterke stroming om de Philippijnen zelfstandigheid te „geven“. Dit is een strijdpunt in Amerika geweest, dat reeds lang voor de oorlog bestond. Uit de aard der zaak werd dit schone streven onder allerlei schoon klinkende leuzen bedekt.

In Amerika zijn vele maatschappijen, die in Cuba suiker verbouwen. Dit is een „vreemd“ land en daardoor moest op de

Bedrijfschap v. Suiker, waarin zij zonder meer verzoeken dat — mede in verband met de emballage- en transportmoeilijkheden — de aflevering van ruwe suiker wordt stop gezet. Zij verklaren, dat de grossiers en detaillisten voldoende voorraden witte suiker hebben om de bonnen voor de eerstvolgende vier weken te honoreren. Voorts verzoeken zij de destijds geblokeerde bon A 003 gewoon te laten doorlopen en dat de fabrieken ook hierop witte suiker afleveren.”

De revue-komiek Buziau zou zeggen „er klopt iets niet“ en inderdaad klopt er hier iets niet. Of de winkeliers en grossiers vergissen zich (iets dat we moeilijk kunnen aannemen) en is er dus niet voldoende witte suiker, of, en dat is de enig mogelijke andere conclusie, de R.V.D. heeft ons maar iets op de mouw gespeld en zijn we dus verkeerd voorgelicht. Dan zou het dus toch nog uitkomen hetgeen direct in vele arbeiderskringen werd beweerd, dat deze mededeling alleen daarom werd gedaan en de suikervoorziening slechts daarom werd stopgezet om de grote massa tegen de stakers op te zetten en tezelfdertijd suiker uit de distributie te houden. En dan lijken ons dergelijke maatregelen toch heel moeilijk te passen in wat men zo hoogelijk roemt „onze democratie“.

suiker, die in Amerika werd ingevoerd, belasting worden betaald.

Op de Philippijnen, die tot het „Moederland“ Amerika behoren, waren echter ook vele cultuurmaatschappijen, die in handen waren van de Amerikanen. De suiker, die van de Philippijnen kwam, was belastingvrij. Vandaar dat de Amerikaanse „suiker-cubaantjes“ er bij de Amerikaanse regering en ook in de pers op aah drongen, dat deze eilandengroep „vrij“, dat is „zelfstandig“ werd. Daardoor immers zou de Cubaanse suiker met de Philippijnse kunnen concurreren. De invloed van de propaganda was zo groot, dat bijna niemand op de duur meer wist, of de Philippijnen nu inderdaad „zelfstandig“ waren of niet.

Dergelijke berichten leest men meestal, zonder al te veel commentaar, in de Nederlandse pers. De vraag rijst, wat de achtergrond van het publiceren van dergelijke artikelen is. Veel commentaar behoeft echter niet meer te worden gegeven. Reeds de simpele vermelding spreekt boekdelen. De bedoeling van de Nederlandse kapitaal machten is bij de Nederlandse bevolking de indruk te wekken, dat zelfs een belofte van Amerika niet au serieux moet worden genomen.

De Nederlandse kapitalisten, die in Indonesia hun belangen hebben — en welke kapitalist heeft dat uiteindelijk niet? — weten al te goed, dat het met de Amerikanen moeilijk concurreren is.

Vandaar, dat ze niet al te grote tegenstellingen en vooral niet openlijk, kunnen scheppen. Daarom is het nodig, dat alles in meer bedekte vormen plaats vindt.

En thans is dan het bericht verschenen, dat zoveel Amerikaanse Consuls in Indonesia zijn aangekomen. Er is reeds gezegd, dat niet precies bekend is geworden, wat deze heren daar komen doen. Maar men kan bijna met zekerheid aannemen, dat zij daar gekomen zijn, om de mogelijkheden te onderzoeken voor het investeren van kapitaal en het aankopen van handelsbetrekkingen. Voor het in de praktijk brengen hiervan echter is nodig, dat „orde en rust“ in Indonesia heersen. Wat de Nederlandse bourgeoisie hieronder verstaat komt de laatste dagen steeds duidelijker naar voren, vooral nu een vaste koers moet worden ingeslagen door het a.s. kabinet. Het militair neerslaan van de Indonesische zelfstandigheidsbeweging brengt echter voor de kapitalistische klasse de grootste gevaren met zich mee. Een ieder weet, dat wanneer in Indonesia openlijke gevechten ontstaan, het niet meer mogelijk is, dat een Europeaan zich vrij zal kunnen bewegen. Er zou voortdurend een zeer groot en goed bewapend leger over geheel Indonesia gestationneerd moeten zijn. En het spreekt vanzelf, dat deze lasten weer door de Indonesische bevolking gedragen zouden moeten worden, hetgeen de tegenstellingen, nog meer zou

verscherpen en de onrust nog groter zou maken.

Vandaar dat de Amerikaanse „zaak“ gelastigden er weinig belang bij hebben, in Indonesia de oorlog aan te moedigen.

De Nederlandse bourgeoisie echter staat voor andere problemen. Wel heeft ook zij er geen belang bij de oorlog in Indonesia te beginnen, maar een volledige zelfstandigheid van dit land zou echter betekenen, dat Nederland zijn kapitalen moet investeren in concurrentie met de andere grote mogendheden. En hiertoe is Nederland niet bij machte. Nu niet en nooit meer in de toekomst. Daarom is het voor de Nederlandse kapitalistenklasse een levensnoodzaak Indonesia in één Rijksverband te betrekken. Binnen dit geheel is de Nederlandse bourgeoisie, enkele scherplijvers daargelaten, wel bereid, Indonesia zelfstandig te laten. Maar hiervoor schijnen de Indonesische leiders weinig te voelen en naar alle waarschijnlijkheid wordt dit mogelijk gemaakt door de steun van het machtige Amerika. Sjahrir en de zijnen zullen dan ook zeker van de tegenstellingen tussen Nederland en Amerika gebruik maken.

Enige tijd geleden nog verschilden de voorstellen die van de kant der Indonesische leiders kwamen, niet zo veel van de Nederlandse. Er was in elk geval discussie over mogelijk. Nu echter schijnen de eisen van Indonesische zijde verzwakt te zijn. Het is natuurlijk niet onmogelijk, dat men in Indonesia, wetende, dat in Nederland t.a.v. de koloniale politiek een meer reactionnaire koers zal worden ingeslagen, van te voren heeft overvraagd. Maar een dergelijke overvraging geschiedt in overeenstemming met de Amerikaanse politiek. Daarom staat Indonesia ook zo sterk.

Het is niet aan te nemen, dat de Nederlandse kapitalistenklasse haar wil tegen de Amerikaanse kan doorzetten. Dit behoort zeker niet die vormen aan te nemen, dat tussen beide een openlijke vijandige verhouding ontstaat. Indonesia is een kruispunt van belangen. En de massa's, die ingezet worden voor haar „bevrijding“ zijn slechts de pionnen op het schaakbord der internationale politiek.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht“ f 0.90

„De Arbeidersraden“ le deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

VOLKSTONEEL

Eerlijk gezegd, we waren Dinsdagavond erg nieuwsgierig wat we te zien en te horen zouden krijgen, toen we naar het Asta-theater togen om „De Stakers” te gaan zien, toneelstuk in drie bedrijven Zop het voor of tegen de staking pleiten?

Direct bij de aanvang van het eerste bedrijf wisten we het al. Dit was echt volkstoneel in de goede zin van het woord. Het eerste bedrijf speelde in 1938, in de woonkamer van een reder. De klassetegenstellingen werden direct scherp belicht. Vooral het einde is heel sterk, waar de werkloze prolet de gelegenheid neemt om de zelfgenoegzame kapitalist eens goed de waarheid te zeggen. De moeder legt er nog een schepje op, als ze het voor haar zoon opneemt en ze tegen haar „Mevrouw” zegt: „ja, we hebben ook ons kind onder ons hart gedragen, evenals U en in pijn gebaard, wij voelen dezelfde moederliefde, nee, wij hebben meer gevoel voor onze kinderen, want wij hebben er de zorg voor gehad die jullie niet kennen!”

Eens zal er een andere wereld zijn, waar de producten van de arbeid ten goede komen aan hen die ze produceren en niet alleen aan een stelletje nietsnutters, dividendhouders! Wat deze scène zo prachtig maakte, was de glorie en de overtuiging, waarmee het gezegd werd. Het waren niet uit het hoofd geleerde frasen of mooie woorden, maar hier werden gedachten uitgesproken, die door een overtuiging gedragen werden, en dat maakt een toneelstuk waardevol. Daarin verschilt dit ook van de burgerlijke toneelstukken.

We zagen het tweede bedrijf dan ook vol optimisme tegenover. Helaas we werden teleurgesteld. Het tweede bedrijf stelde een schuilplaats voor in de woning van den fabrikant. Allen zijn nu verenigd in het verzet, de fabrikantenfamilie, voltalig met

zoon en dochter, de arbeider en zijn oude moeder, een jood en een priester. Vol aandacht luisteren ze naar radio Oranje, die haar beloften voor den arbeider de wereld inzendt. Na de oorlog zal het beter worden... De heer Parkstra collaboreert wel een beetje en wordt daarom nog wat gewantrouwd, maar zoon en dochter zijn één in het verzet met den eerst gesmeden proletarier en zijn moeder. De arbeider voelt zich Nederlander en verwijt den fascist: „je bent niet waard Nederlander te zijn.” Het derde bedrijf speelt na de oorlog '46, de zware handel bloeit, de arbeiders staken, de kranteman verkoopt „De Waarheid”... De reder en de arbeider staan weed als vijanden tegenover elkaar, als vanouds... De dochter van den reder is verliefd op den arbeider, ze krijgt hem niet (gelukkig); de zoon geeft rondjes en leest ook al „De Waarheid”. De arbeider houdt een gloeiende toespraak tot het publiek in de zaal, waarin hij de arbeiders aanraadt om te staken steeds maar te staken, net zo lang tot ze een menswaardig bestaan hebben en de offers voor de wederopbouw gelijkelijk verdeeld worden onder haven- en textielbaronnen en de arbeiders. Och arme! Strijden voor een „echte” gelijke verdeling der armoede. „Dat is ons heilig ideaal”. Het is niet te verwonderen dat deze laatste bedrijven niet dat spel te zien gaven uit het eerste bedrijf. Het overtuigde niet.

Toch gaven ze eigenlijk niets anders weer, dan datgene wat onder het grootste deel van het proletariaat heden ten dage leeft. Anders konden ze ook niet geven. En als zodanig moeten we het zien en de ontstellend lege zaal betreuren. Want temidden van wat op de planken verschijnt, is dit een fris geluid. Het brengt problemen van het tegenwoordige proletariaat ten tonele en dat is al heel wat.

VAN DE MAASKANT

Er heerst onenigheid in de geleiden van de E.V.C. Onenigheid over verschillende dingen. Onenigheid over de dubbelzinnige houding van het hoofdbestuur, met name van Koenen, inzake de zeelieden- en havenarbeidersstaking. Onenigheid ook over de plaatselijke leiding, met name over Toon v.d. Berg. Steeds weer heeft Toon v. d. Berg betoogd geen lid van de C.P.N. te zijn. De arbeiders hebben dit ook aangenomen en in hem een kameraar gezien, die trachtte tegen de groeiende C.P.-invloed in te roeien, die niet het belang van een bepaalde politieke partij doch uitsluitend het arbeidersbelang wilde dienen.

Laten wij voorop stellen, in weerwil misschien van hetgeen wij hierna nog zullen schrijven, dat wij persoonlijk v. d. Berg nog als zodanig zien. Wij geloven nog niet, dat v. d. Berg lid van de C.P.N. zou zijn, dit in weerwil van het feit, dat hij als kandidaat voorkomt op de lijst van de C.P.N. voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen. Wij nemen echter wel als vaststaand aan, dat hij de tekenen des tijds niet heeft overschat, althans bezig is deze te overschatten. Dit is zijn grote fout en daarmee berokkent hij, gelijk zoveel voor hem, schade aan het arbeidersbelang. Een groot aantal arbeiders ziet de E.V.C. als haar

strijdorganisatie, die wars van elke partij-politieke invloed en op een andere wijze dan N.V.V. en andere vakorganisaties het deden, een hulpmiddel kan zijn in haar strijd. Toon v. d. Berg was voor die arbeiders de belichaming daarvan en zijn persoonlijke invloed was tengevolge daarvan ongetwijfeld groot. Dat dit vertrouwen in en bouwen op een persoon berustte op een fout in het politieke denken der arbeiders, willen we hier momenteel voorbij gaan, feit is, dat we deze invloed en dit vertrouwen moeten erkennen.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn in aantocht en daar zien de arbeiders plotseling hun man, waarop zij hun vertrouwen hadden gesteld, verschijnen op de lijst van de C.P.N. Weliswaar met de toevoeging „oud-S.D.A.P.”, doch dat maakt de kwestie alleen maar gecompliceerder. Geen arbeider die dit accepteert. Hij redeneert heel logisch „je bent lid van de C.P.N. en dan is het natuurlijk, dat je op de kandidatenlijst van die partij voorkomt, of je bent geen lid en dan heb je er ook niets mede te maken”.

En nu kan Toon v.d. Berg zich wringen in diverse bochten, verwijzende naar het eenheidsstreven belichaamd in de E.V.C. betogen, dat we uiteindelijk ook op politiek terrein tot eenheid moeten komen en zijn prijken op de C.P.-lijst mede moet worden

gezien in het teken daarvan, al het water van de zee wast niet weg, dat de onmiskenbare onrust onder de E.V.C.-arbeiders door zijn optreden verhoogt is geworden. Zelf voelt hij het blijkbaar ook zo aan, tenminste in „Eenheid van 24 Juni” wijdt hij het grootste gedeelte van dit blad aan een poging tot rechtvaardiging van zijn houding. In dit artikel komen enkele merkwaardigheden voor, die we niet mogen laten passeren. Hij schrijft dan:

„Reeds voor de kamerverkiezingen werd mij het verzoek gedaan om als partijloos en onafhankelijk socialist de eerste plaats op de lijst der C.P.N. voor de statenverkiezingen te willen bezetten. Ik heb dit toen geweigerd, niet om principiële maar meer om praktische redenen en omdat ik op dat ogenblik nog niet zozet van de noodzakelijkheid was overtuigd. Sindsdien zijn een kleine 3 maanden verlopen en in die periode hebben zich een aantal gebeurtenissen voltrokken die mij (en naar ik meen, mij niet alleen) ernstig de vraag hebben opgedrongen of mijn politieke houding wel verantwoord was; met andere woorden, of ik wel in voldoende mate mijn deel bijdroeg om de grote gevaren die de arbeidersklasse bedreigen, te helpen keren”.

„Wij voorspelden een periode van steeds verder gaande verarming van de arbeidersklasse en van verscherpte dictatuur tegen ons verzet daartegen. De grote klassebotsingen, waarbij juist vooral Rotterdam het brandpunt was in het afgelopen jaar, hebben ons volkomen in het gelijk gesteld. We behoeven hierover niet uit te wijden, ieder van ons heeft met de gebeurtenissen intens meegeleefd en weet dat wij op dit ogenblik reeds op dat critieke punt zijn aangeland waarop de bezittende klasse naar het laatste en scherpste wapen, waarover zij beschikt, grijpt, het geweld, de Wehrmacht zelden de Nazi's, het leger zegt de Nederlandse reactie”.

En dus... wil v.d. Berg zitting nemen in de gemeenteraad. Om daar in zijn doolie eentje als oud-S.D.A.P. er de reactie een halt toe te roepen? Het wapengeweld te keren? Hij mag daarbij zelfs nog de medewerking van zijn mede-lijstgenoten, de C.P.N.-ers, die mede door zijn hulp in de raad zullen komen, in roepen, wij geloven niet dat hij in die taak slagen zal. Wij hebben v. d. Berg meerdere malen horen zeggen, dat de bevrijding der arbeidersklasse het werk van die klasse zelf moet zijn. Volkomen accoord, doch gezien dan deze woorden en de daartegenover ingenomen houding kunnen wij deze woorden uit zijn mond niet anders opvatten dan als frasologie. Zelf constateert hij, sprekkende over het N.V.V. en het verlies van de P. v. d. A. bij de kamer- en statenverkiezingen:

„het betekende de volkomen nederlaag van hun illusiepolitiek, van de naïeve gedachte dat het mogelijk zou zijn om de wolf en het lam vreedzaam naast elkaar te doen leven”.

doch zelf maakt hij zich schuldig aan soortgelijke illusiepolitiek door de arbeiders op te wekken hun stem op hem uit te brengen en dus bij die arbeiders de gedachte wekkende dat dit mede een wapen zou kunnen zijn in de bevrijdingsstrijd.

Tegenstelling tussen woorden en daden, zoals er trouwens nog meer inconsequenties bij v.d. Berg zijn te bespeuren. Fel is hij in zijn critiek op de leiding van de z.g. moderne arbeidersbeweging. Doch waar blijft zijn critiek als onafhankelijk socialist op de C.P.N., die toch minstens even schuldig is aan de misère? Vanwaar deze eenzijdigheid in critiek? De arbeiders zeggen, „omdat hij reeds aan de leiband loopt van de C.P.N.” Toon v. d. Berg mag daartegen nu stelling nemen, het is echter de logische consequentie die uit zijn houding getrokken wordt.

Voor ons staat echter vast, hetgeen wij ook reeds in de aanvang zeiden, dat v. d. Berg de tekenen des tijds niet heeft verstaan. Hij beleeft wel met de mond het standpunt van de zelfstrijd der arbeiders, hij is één der vooraanstaanden van een organisatie, wier uiteindelijk grondbeginsel eveneens op die zelfstrijd is gebaseerd, in de practijk echter is hij mede een diergenen, die de arbeiders van de weg der zelfstrijd afvoeren en hun organisatie brengen op het pelt van een doodgewone organisatie gelijk ook het N.V.V. is. Ongewild zonder twijfel, doch zijn politiek denken voert hem daartoe en verleent hem niet de kracht om tegen de storm in te roeien. Dit tot schade van een stuk arbeidersbeweging, die met dergelijke leiders ongetwijfeld haar ondergang als strijdorganisatie tegemoet gaat.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voork. adres: Boursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie Trouwingstraat 811
Postgite 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

HET VREDESOFFENSIEF

De wapenen zijn op de slagvelden in Europa reeds meer dan een jaar tot rust gekomen, maar nog altijd is er geen vrede. De Russische legers rukten van Stalin grad af in zware strijd op naar het Westen, overstroonden de Balkan, trokken dwars door Polen en Oost-Duitsland en drongen door tot aan de Elbe. De legers der Geallieerden kwamen na de landing in Normandië van het Westen, tot ze de Russische legers ontmoetten. Tussen deze legers werd de bekende Demarcatielijnd getrokken, die Churchill later „het stalen gordijn” heeft genoemd. Werd daarmee tot uitdrukking gebracht, dat er een soort wapenstilstand zou zijn tussen de landen, die bondgenoten waren in de strijd tegen Duitsland, nu de oorlog tegen dit land geëindigd is?

Het is hier niet de plaats om in te gaan op de tegenstellingen, die tussen de Westerse machten en Rusland reeds lang hebben bestaan en die sinds de capitulatie van Duitsland meer en meer naar voren zijn gekomen. We willen alleen wijzen op het feit, dat er geen vrede is, officieel niet en ook niet in werkelijkheid. Er is een wapenstilstand tussen de drie grote mogendheden die feitelijk de wereld beheersen; er zijn er maar weinigen, die het niet zo aanvoelen, al wordt het officieel niet zo genoemd.

Officieel kwamen na de capitulatie van Duitsland de „grote drie” in Potsdam bijeen, en gaven na geheime besprekingen richtlijnen voor wat men „de organisatie van de vrede” noemde. Officieel was verder de conferentie van San Francisco, waar de wereldorganisatie van de „Verenigde Naties” (de U.N.O.) werd opgericht met de Veiligheidsraad als permanent lichaam. Beide, de UNO en de Veiligheidsraad zijn reeds in een reeks van zittingen bijeen geweest; maar het is gebleken, dat men daar bij de oplossing van gerezen geschillen, zoals b.v. in de kwestie-Iran, niet tot overeenstemming kon komen. Trouwens, de opzet van deze wereldorganisatie was reeds zo, dat daar geen beslissingen genomen konden worden, als één der grote drie er bezwaren tegen had. In de UNO heerst het vetorecht

van de grote drie en zoals bekend, heeft Rusland hiervan reeds vaak gebruik gemaakt, als er een beslissing zou worden genomen, die tegen zijn belangen indruiste.

De langs de officiële weg ondernomen poging om „de wereldvrede te organiseren” is tot heden mislukt. De met zo veel hoop vernomen boodschap, dat het nooit meer tot een oorlog zou komen, en dat als waarborg daarvoor de hechte internationale organisatie der „Verenigde Volkeren” met een eigen machtsapparaat zou dienen, vindt nergens meer geloof. Want de werkelijkheid ziet er anders uit. Aan beide zijden van „het stalen gordijn” wordt met man en macht gewerkt aan het versterken van de eigen posities. Het is ondoenlijk, om alle verschijnselen op te noemen, die hiervan getuigen. Een feit is, dat het zo is en er is wel haast niemand meer, die zich nog illusies maakt over een eeuwige vrede.

In deze geest was het dan ook, dat de ministers van Buitenlandse Zaken van de grote mogendheden, waarbij nu ook Frankrijk werd gerekend, in Parijs bijeenkwamen. Waar het in de UNO onmogelijk bleek in allerlei kwesties tot overeenstemming te komen, probeerde men, door directe besprekingen tussen de vertegenwoordigers der grote mogendheden, de belangen van deze machten tegen elkaar af te wegen en wanneer ze met elkaar in strijd waren tot een compromis te komen, of aanspraken te ruilen, waar het mogelijk zou zijn.

Zakendoen dus, sjacher in het groot. Hier heeft men het masker laten vallen en men doet ook geen moeite meer, het te doen voorkomen, alsof er wordt gewerkt aan de „vrede”, die een gelukkige toekomst

UIT DE INHOUD:

Crisis in de Vakbeweging
Gemilitariseerde Jeugd
Pogrom

voor de mensheid zal brengen”. De overwinnaars maken aanspraak op de buit, en de buit bestaat uit gehele landen (Duitsland, Italië en de halve Balkan) met alle aanwezige materialen en bewoners erbij. En als gevolg daarvan, ook dat, wat de bewoners in de toekomst zullen produceren. Wij hier in Nederland, hebben in de vijf oorlogsjaren ondervonden, hoever deze aanspraak op buit kan gaan. Onze persoonlijke eigendommen, onze radio's, fietsen of wat dan ook nam de overwinnaar ons af, hij nam, wat wij dagelijks produceerden en hij nam tenslotte de mensen zelf, die hij als arbeidsslaven depotteerde. In deze geest worden ook de besprekingen tussen de directe vertegenwoordigers der overwinnende landen in Parijs gehouden. Zij duren reeds maanden

Wanneer we dus nu uit Parijs vernemen, dat eerstdaags de vredesconferentie zal plaats vinden, waar over het lot van Duitsland, Italië en de Balkan zal worden beslist, dan moeten we goed begrijpen, dat het daar niet gaat om de vrede met de overwonnen landen. Ze zullen — als tenminste deze „vredesconferentie” tot besluiten komt — vernemen, aan wie zij zullen toebehoren en wat ze moeten opbrengen. De betekenis van de aanstaande „vrede” is, dat men zal trachten „vreedzaam” de buit onder de overwinnaars te verdelen.

De kansen, dat het zal gelukken, zijn niet bijster groot. Want de werkelijkheid is, dat de overwinnaars niet gewacht hebben met het binnenhalen van de buit, tot een overeengekomen en getekende „vrede” daartoe de sanctie geeft. Rusland heeft nog tijdens de oorlogshandelingen Roemenië, Bulgarije, Hongarije, Oostenrijk, Tschecho-Slowakije, Polen en het Noord-Oosten van Duitsland bezet. Het heeft uit dit gebied goederenvoorraden, fabrieksinstallaties enz. weggehaald en is nog voortdurend bezig dit te doen. Verder wordt door Rusland het bestuur in deze landen dusdanig gecontroleerd en beheerst, dat men al deze landen als bij Rusland behorend kan beschouwen. Dat ook de Geallieerden hetzelfde hebben gedaan in het gebied dat door hun legers is bezet — zij het dan misschien iets minder radicaal — spreekt haast vanzelf. Ook zij treden als overwinnaars op, al doen ze dat op hun eigen manier. Blijkbaar zijn zij